

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2020 METŲ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ
RINKINIO, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2020 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO, DĖL REZERVINIO (STABILIZAVIMO) FONDO 2020 METŲ METINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO**

**(TAP NR. 21-1347; 21-1346; 21-1345; 21-1344; 21-1343) (TAIS NR. 21-30509; 21-30512; 21-30510;
21-30511; 21-30514)**

2021-10-04 Nr. NV-2392

Vilnius

Projektų rengėjas: Finansų ministerija.

Projektų tikslas: siūloma pritarti parengtiems 2020 m. valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniui, 2020 m. nacionaliniam finansinių ataskaitų rinkiniui ir 2020 m. Rezervinio (stabilizavimo) fondo metinių ataskaitų rinkiniui.

Dabartinė situacija: pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą Finansų ministerija 2020 m. valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, 2020 m. nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį ir 2020 m. Rezervinio (stabilizavimo) fondo metinių ataskaitų rinkinį teikia Vyriausybei ne vėliau kaip iki 2021 m. spalio 1 d., o Vyriausybė pritarusi šiems rinkiniams, turi juos pateikti Seimui ne vėliau kaip iki 2021 m. spalio 10 d.

Valstybės kontrolė atlieka valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės išteklių fondų, kurių lėšų šamatas tvirtina Seimas, ataskaitų rinkinių valstybinį auditą ir ne vėliau kaip iki 2021 m. spalio 1 d. Vyriausybei turi pateikti išvadas ir audito ataskaitas dėl šių metinių ataskaitų rinkinių. Valstybės kontrolė pateikė išvadas ir audito ataskaitas.

Projektų esmė: Valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį sudaro valstybės biudžeto vykdymo ir valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai.

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys apima informaciją apie 2020 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (toliau – Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu) patvirtintų finansinių rodiklių vykdymą, Vyriausybės rezervo lėšų panaudojimą ir k.t.

Pagrindiniai biudžeto rodiklių vykdymo akcentai:

- Biudžeto pajamų planas įvykdytas 90,7 proc. Gauta 8 664 mln. eurų arba 884 mln. eurų mažiau nei planuota. Mažesnes nei planuota valstybės biudžeto pajamas lėmė COVID-19 viruso plitimo neigiamas poveikis ekonomikai bei mokesčių mokėtojams ir poveikiui mažinti taikytos mokestinės pagalbos priemonės;
- Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu 2020 metais buvo patvirtinta 12 779 mln. eurų asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti. Iš viso 2020 metais valstybės biudžeto asignavimai išlaidoms ir turtui įsigyti su leistiniais patikslinimais, kai viršijama įstatymu patvirtinta suma, sudarė 16 395 mln. eurų. Asignavimų planas padidintas 3 616 mln. eurų (didžiausia dalis įgyvendinti Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą). Faktiškai asignavimų valdytojų ir jų pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų programų šamatoms vykdyti pervesta 15 569 mln. eurų. Nepanaudoti asignavimai, palyginus išlaidas su planu su leistiniais patikslinimais, sudarė 833 mln. eurų, iš jų: 298 mln. eurų – nepanaudota programų asignavimų dalis, finansuojama iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų. Didžiausia dalis asignavimų liko nepanaudota dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų ir susijusių teisinių, administracinių procedūrų, vėluojančio sutarčių pasirašymo, neįvykusių viešųjų pirkimų, arba paskelbus viešąjį pirkimą negavus pasiūlymų. Pažymėtina, kad ši priežastis nurodoma kaip pagrindinė ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos asignavimų plano nevykdymo priežastis;

- Valstybės biudžeto išlaidos 2020 metais buvo 4 241,6 mln. eurų didesnės negu 2019 metais. 2020 m. biudžeto išlaidų planas buvo ženkliai padidintas ir orientuotas į pandemijos nulemtų karantino ribojimų sukeltų problemų sprendimą. Galima išskirti dvi pagrindines sritis, kurioms buvo skirtas ypatingas dėmesys ir papildomos lėšos – socialinę apsaugą ir ekonomiką. Palyginus su 2019 metais socialinės apsaugos sričiai buvo panaudota 1 833,3 mln. eurų daugiau, o ekonomikai, palyginti su praėjusiais metais skirta 1 511,2 mln. eurų daugiau;
- Vyriausybės 2020 m. laikėsi visų teisės aktuose nustatytų skolinimosi ir skolos limitų;
- Buvo numatyta, kad 2020 metais valstybės biudžeto asignavimai (kartu su ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis) viršys pajamas 1 248,2 mln. eurų. Faktiškai valstybės biudžeto asignavimai viršijo valstybės biudžeto pajamas (kartu su ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis) 4 565,6 mln. eurų. 2020 metais valstybės biudžetas surinko 883,6 mln. eurų mažiau pajamų, o programoms įgyvendinti panaudojo 3 078,8 mln. eurų daugiau asignavimų nei planuota Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme.

Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudaro valstybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų 2020 m. finansinės ataskaitos:

- 395 biudžetinių įstaigų (2019 m. – 422; 2018 m. – 470; 2017 m. – 570; 2016 m. – 602);
- 155 viešųjų įstaigų (2019 m. – 162; 2018 m. – 117; 2017 m. 77; 2016 m. – 81);
- 4 valstybės mokesčių ir išteklių fondų - Valstybės izdo; Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondas; VMI ir Muitinės mokesčių fondai (2019 m. – 4; 2018 m. – 4; 2017 m. – 4);
- 18 fondų fondų - Daugiabučių namų modernizavimo fondas; JESSICA II fondų fondas; INVEGOS fondas ir kt. (2019 m. – 14; 2018 m. – 12; 2017 m. – 12; 2016 m. – 11).

Visas valstybės konsoliduotas turtas, parodytas finansinės būklės ataskaitoje, 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 49 312 mln. eurų ir buvo 3 840 mln. eurų (8 proc.) didesnis nei 2019 m.

Nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys parengtas atlikus biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų, savivaldybių administruojamų išteklių fondų, Valstybinio socialinio draudimo fondo administruojamų išteklių fondų, Privalomojo sveikatos draudimo fondo administruojamų išteklių fondų, valstybės administruojamų mokesčių ir išteklių fondų ir kitų fondų 2020 m. finansinių ataskaitų konsolidavimo procedūras. Nacionaliniame finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie viešojo sektoriaus subjektų finansinę būklę, jai poveikį turėjusių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, 2020 m. veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus:

- 2972 biudžetinių įstaigų (2019 m. – 3018; 2018 m. – 3116; 2017 m. – 3273; 2016 m. – 3363);
- 516 viešųjų įstaigų (2019 m. – 527; 2018 m. – 362; 2017 m. – 337; 2016 m. – 344). Viešųjų įstaigų skaičius išaugo pasikeitus Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis (įtraukti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, kuriems valstybė daro lemiamą poveikį);
- 92 valstybės, savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo administruojamų mokesčių ir išteklių fondų (2019 m. – 85; 2018 m. – 90; 2017 m. – 90; 2016 m. – 129);
- 17 fondų fondų (2019 m. - 14 fondų fondų; 2018 m. – 12; 2017 m. – 12; 2016 m. – 11).

Visas konsoliduotas turtas, parodytas finansinės būklės ataskaitoje, 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 61 242 mln. eurų ir buvo 4 986 mln. eurų (9 proc.) didesnis nei 2019 m.

Rezervinis (stabilizavimo) fondas yra valstybės pinigų fondas, kurio tikslas kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti, nustačius išskirtines aplinkybes. Rezervinio (stabilizavimo) fondo metinių ataskaitų rinkinį sudaro Rezervinio (stabilizavimo) fondo biudžeto vykdymo ir Rezervinio (stabilizavimo) fondo finansinių ataskaitų rinkiniai. Rezervinio (stabilizavimo) fondo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikiama ataskaitinio laikotarpio įplaukų ir išlaidų informacija. Rezervinio (stabilizavimo) fondo finansinių ataskaitų rinkinyje atskleidžiama finansinė būklė, 2020 metų veiklos rezultatai, grynojo turto pokyčiai, pinigų srautai, iš valstybės biudžeto sukauptos finansavimo sumos.

2020 m. sausio 1 d. Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšų likutį sudarė 286,4 mln. eurų. Per 2020 m. fondo įplaukos sudarė 71,6 mln. eurų, iš jų už akcijų paketus 0,9 mln. eurų; dividendus – 51,2 mln. eurų (2019 m. - 35,9 mln. eurų, 2018 m. – 66 mln. eurų); NT – 5,4 mln. eurų (2019 m. – 5,1 mln. Eurų; 2018 m. - 1,4 mln.

eurų); valstybės žemės sklypus – 14,1 mln. eurų (2019 m. – 12,9 mln. eurų; 2018 m. - 1,1 mln. eurų). Daugiausia į fondą pervesta dividendų iš AB „Ignitis grupė“.

Derinimas: ataskaitų rinkiniai buvo pateikti Valstybės kontrolei. Valstybės kontrolė pateikė metinių ataskaitų rinkinių audito išvadas ir audito ataskaitas.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektai tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupei nepateikus esminių pastabų, siūloma projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. +37070663807, el. p. tautvydas.brazdziunas@lrv.lt